

Η μνήμη του Προφήτου Ηλίου στα Ιεροσόλυμα

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Ιεροσολύμων](#)

Εορτάσθη χθες υπό τοῦ Πατριαρχείου ἡ μνήμη τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου (σ.σ. σύμφωνα με το Ιουλιανό ημερολόγιο) εἰς τήν ἱστορικήν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ Ἱεράν Μονήν, τήν κειμένην μεταξύ Ἱεροσολύμων καί Βηθλεέμ πλησίον τῆς ἀρχαίας Μονῆς τοῦ Καθίσματος τῆς Θεοτόκου.

Κατά τήν ἐορτήν ταύτην ἡ Ἐκκλησία προβάλλει τόν Προφήτην Ἡλίαν ὡς διαπνεόμενον ὑπό ἰσχυροῦ καί καθ' ὑπερβολήν ζήλου ὑπέρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, διό καί ἐχαρίτωσεν αὐτόν ὁ Θεός διά θείας δυνάμεως, ὥστε νά ἐπιτελέσῃ πολλά σημεῖα καί θαύματα, ἀναφερόμενα εἰς τά βιβλία τῶν Βασιλειῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί εἰς τήν ἐπιστολήν τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου τῆς Καινῆς.

Μνημονευτέον ἐκ τούτων τό ὅτι παρεκάλεσε τόν Θεόν νά μή βρέξῃ καί δέν ἔβρεξε ἐπί ἔτη τρία καί πάλιν νά βρέξῃ καί ἔβρεξεν, (Ἰακώβ. 3, 17-18). Μέ τήν προσευχήν αὐτοῦ ὁ Θεός ἔρριψε πῦρ καί κατέκαυσε τά θυσιαστήρια τῶν ψευδῶν θεῶν εἰς τό Καρμήλιον Ὅρος παρά τήν Χάϊφαν. Ἀνελήφθη ἐν πυρίνῳ ἄρματι εἰς τόν οὐρανόν

καί κατέρριψε τήν μηλωτήν αὐτοῦ εἰς τόν μαθητήν αὐτοῦ Ἑλισσαῖον εἰς τόν Ἰορδάνην ποταμόν καί ἐπάτησε δι' αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὕδατα καί διεπέρασεν ὡς διά ξηρᾶς.

Διὰ τόν μέγαν προφήτην αὐτόν ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία εἰς τήν ὡς ἄνω Μονήν αὐτοῦ, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πατρός ἡμῶν καί Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, συλλειτουργούντων Αὐτῷ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίνης κ. Ἀριστάρχου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Πέλλης κ. Φιλουμένου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ, Ἀγιοταφίτων Ἀρχιμανδριτῶν, ὡς τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Ἰγνατίου καί Μελετίου, Ἀραβοφώνων Πρεσβυτέρων, ψάλλοντος ἑλληνιστί τοῦ π. Γεωργίου Μπανούρα δεξιά καί τῆς χορωδίας τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου ὑπὸ τόν κ. Ριμόν

ευχομένου
φώνων ἐξ

Εἰς τό Κοινωνικόν τῆς θείας Λειτουργίας ὁ Μακαριώτατος ἐκήρυξε τόν θεῖον λόγον ὡς ἔπεται ἑλληνιστί:

«Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθής ἡμῖν καί προσηύξατο τοῦ μή βρέξαι καί οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἑνιαυτούς τρεῖς καί μῆνας ἕξ· καί πάλιν προσηύξατο καί ὁ οὐρανός υἱόν ἔδωκε καί ἡ γῆ ἐβλάστησε τόν καρπόν αὐτῆς», (Ίακ. 5, 17-18), λέγει ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος εἰς τήν καθολικὴν αὐτοῦ ἐπιστολήν.

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοί καί προσκυνηταί,

Ἡ θεία Χάρις συνήγαγε πάντας ἡμᾶς σήμερον ἐν τῷ ἁγιογραφικῷ τούτῳ τόπῳ, τῷ σχετιζομένῳ μετὰ τοῦ ἁγίου Προφήτου Ἡλιοῦ, ἵνα τιμήσωμεν τήν ἐτήσιον ἐορτὴν αὐτοῦ.

Ὁ Προφήτης Ἡλίας διακρίνεται ὅχι μόνον διὰ τό προφητικόν αὐτοῦ ἀξίωμα, ἀλλὰ καί διὰ τόν ἔνθεον ζῆλον, τήν σκληράν ἀσκητικὴν ζωὴν τῆς ἐρήμου καί τήν ἀποστολικὴν δρᾶσιν, τήν ὁποῖαν ἀνέπτυξε διὰ τήν καταπολέμησιν τῆς εἰδωλολατρείας, εἰς τήν ὁποῖαν εἶχε παρασυρθῇ ὁ λαός τοῦ ἠθικοῦ μονοθεϊσμοῦ, δηλονότι τῆς Μωσαϊκῆς Θρησκείας. Τό ὄπλον τοῦ Ἡλία εἰς τήν ἀποστολήν ταύτην ἦτο ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς, ὡς ἰδιαιτέρως ἀναφέρει εἰς τήν ἐπιστολήν αὐτοῦ ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Ἰάκωβος.

Ἡ προσευχή, καί μάλιστα ἡ νοερά καί ἀδιάλειπτος προσευχή εἶναι τό ἰδιαίτερον γνῶρισμα, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐπετύγχανον τήν ἐμπειρίαν τῆς θεώσεως, δηλονότι τήν θεωρίαν τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀκριβῶς συνέβη μέ τούς μαθητάς καί προφήτας, τούς παρευρεθέντας ἐν τῷ Ὄρει Θαβώρ κατά τήν ἡμέραν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ δέ ἐμπειρία τῆς θεώσεως ἢ τῆς θεωρίας τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐπεβεβαιοῦτο τόσον διὰ τῆς ὁράσεως τοῦ ἀκτίστου θείου φωτός, ὅσον καί διὰ τῆς ἀκοῆς τῆς φωνῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Συμεών ὁ Νέος Θεολόγος: «Ἡ ὄρασις τῶν προφητῶν ἦτο ἀκοή καί ἡ ἀκοή τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου ὑπό τῶν προφητῶν ἦτο ὄρασις· κατά δέ τόν προφητάνακτα Δαυΐδ, οἱ προφῆται «ἐπεκαλοῦντο τόν Κύριον καί Αὐτός εἰσήκουε αὐτῶν, ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς· ὅτι ἐφύλασσον τά μαρτύρια αὐτοῦ καί τά προστάγματα αὐτοῦ, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, σύ ἐπήκουες αὐτῶν· Ὁ Θεός Σὺ εὐΐλατος ἐγίνου αὐτοῖς καί ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τά ἐπιτηδεύματα αὐτῶν», (Ψαλμ. 98, 6-8).

Ἐπὶ πλέον ὁ ἀληθὴς Προφήτης, διεκρίνετο ἀπὸ τόν ψευδοπροφήτην ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος εἶχεν ἐμπειρίαν τοῦ ζῶντος Θεοῦ, τοῦ Θεοῦ τῆς ἀποκαλύψεως καί ὄχι τοῦ Θεοῦ τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ, δηλονότι τῆς ἀνθρωπίνης ἐπινοίας καί ἐπινοήσεως. Ὁ ἀληθὴς προφήτης εἶναι ὁ δίκαιος τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ ψαλμωδὸς λέγει: «Φῶς ἀνέτειλε τῷ δικαίῳ καί τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη», (Ψαλμ. 96,11). Ἑρμηνεύων τόν ψαλμόν τοῦτον ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει· «πᾶς γάρ εἴ τις ἐστὶν ἀγαθός καί δίκαιος τούτῳ εἰς νοῦν καί καρδίαν τό νοητόν καί θεῖον ἀνατέλλει φῶς».

Τό νοητόν καί θεῖον τοῦτο φῶς τοῦ ἁγίου καί Τριαδικοῦ Θεοῦ, τό ὁποῖον ἀνέτειλεν εἰς τόν νοῦν καί τήν καρδίαν τοῦ Ἡλιοῦ κατέστησεν αὐτόν ὄργανον τῆς βουλῆς τοῦ Κυρίου καί κήρυκα τῆς ἀληθείας τῆς θρησκείας, τοῦ ἠθικοῦ μονοθεϊσμοῦ, ὁ ὁποῖος μονοθεϊσμός κατεπνίγετο ἀπὸ τήν εἰδωλολατρείαν, δηλονότι τήν θρησκείαν τοῦ συγκρητισμοῦ, τῆς μαγείας, τῆς δεισιδαιμονίας καί τοῦ πανθεϊσμοῦ κατά τήν ἐποχὴν αὐτοῦ.

Μέ ἄλλα λόγια, ἡ προφητικὴ ἀποστολή, τήν ὁποίαν ἀνέλαβεν ὁ Ἡλίας ἦτο ἡ καταπολέμησις τῶν ψευδοπροφητῶν ἀφ' ἑνός καί ἡ διακήρυξις τοῦ ἀληθινοῦ καί ζῶντος Θεοῦ ἀφ' ἑτέρου. Τοῦτο ἔπραξεν ὁ Ἡλίας οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ προφητικοῦ αὐτοῦ λόγου, ἀλλὰ καί δι' ἀποδεικτικῶν καί θαυμαστῶν σημείων, μεταξύ τῶν ὁποίων διακρίνεται ἡ ἐπὶ τοῦ Καρμήλου ὅρους κατόπιν προσευχητικῆς αὐτοῦ ἐπικλήσεως τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ κατάβασις πυρός καί κατάκαυσις τοῦ βωμοῦ τῆς ἐσπερινῆς θυσίας τῶν σαρκῶν ἑνός βοός ὡς ἱστορεῖ ἡ ἁγία Γραφή λέγουσα: «καί ἀνεβόησεν Ἡλιοῦ εἰς τόν οὐρανόν καί εἶπε· Κύριε ὁ Θεός Ἀβραάμ καί Ἰσαάκ καί

Ἰσραήλ, ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου σήμερον ἐν πυρί, καί γνώτωσαν πᾶς ὁ λαός οὗτος ὅτι σύ εἶ Κύριος ὁ Θεός Ἰσραήλ καί ἐγώ δοῦλός σός... καί ἔπεσε πῦρ παρά Κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καί κατέφαγε τά ὀλοκαυτώματα ... καί ἔπεσε πᾶς ὁ λαός ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καί εἶπον· ἀληθῶς Κύριος ὁ Θεός, αὐτός ἐστὶν ὁ Θεός». (Βασιλ. Γ΄ 18, 36-...39)

Ὁ δὲ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὁμιλῶν περὶ τοῦ χαρίσματος τῶν προφητῶν λέγει ὅτι: «Οἱ προφῆται γνωρίζουν τὴν βουλήν (τό θέλημα) τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐντός Του προαιωνίως, πρὶν ἀκόμη πραγματοποιηθῇ. «Οἱ δὲ προφῆται καί τὴν ἐν Θεῷ πρό τῶν αἰώνων ἐνυπάρχουσαν ἐγνώκασιν βουλήν, μήπω ἀποτελεσθεῖσαν».

Μέ ἄλλα λόγια, οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐπισημαίνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἐθεώρουν τὸν Θεὸν Λόγον μὴ σεσαρκωμένον καί ταυτοχρόνως προέβλεπον καί προεφήτευσαν τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ καί ἐθεώρουν τὸν σεσαρκωμένον Θεὸν Λόγον τικτόμενον ἐκ Παρθένου γυναικὸς ἐν ὠρισμένῳ καιρῷ. Τὴν ἐμπειρίαν ταύτην εἶχε καί ὁ Προφήτης Ἠλίας, ὁ ὁποῖος ἦτο παρὼν ἐν τῷ ὄρει Θαβώρ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς μαρτυροῦν οἱ Εὐαγγελισταὶ Ματθαῖος, (17, 1-9) καί Μάρκος (9, 2-9) καί ὡς ἐναργέστατα διατυπώνει ὁ ὑμνωδὸς αὐτοῦ λέγων: «Ἀποδεδειγμένος θεόπτης, ὁ Θεσβίτης σύν Μωσῇ καθορᾷ, ὃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καί οὖς οὐκ ἤκουσε καί ἀνθρώπων τῶν γηγενῶν καρδίᾳ οὐ λελόγισται, σεσαρκωμένον Κύριον ἐν τῷ Θαβώρ, τὸν Παντοκράτορα».

«Ἀποδεδειγμένος θεόπτης», δηλονότι κοινωνὸς γενόμενος τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ὁ Προφήτης ἡμῶν Ἠλίας ἔχει προσέλθει εἰς τὴν σύναξιν τῶν ἐκλεκτῶν καί προσφιλῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, πού ἔχουν καταγραφῇ πολῖται εἰς τὴν Οὐράνιον Ἐκκλησίαν, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «... προσεληλύθατε ... ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καί κριτῇ Θεῷ πάντων, καί πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων», (Ἐβρ. 12, 22-23).

Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ Θεσβίτης Ἠλίας ἔχει μεγάλην παρρησίαν πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο καί ἀκούει αὐτοῦ [ὁ Θεός]. Ἰδού τί λέγει σχετικῶς ὁ ὑμνωδὸς αὐτοῦ: «Χωρητικὸν δοχεῖον σε, θείου Πνεύματος ἔγνωμεν· ἄγγελον ἐν γῇ πῦρ ζήλου θείου πνέοντα, δυσσέβειαν τρέποντα καί βασιλεῖς ἐλέγχοντα, χρίοντα προφήτης, Ἠλίου καί αἰσχύνης, συγκόπτοντα μαχαίρᾳ ἱερεῖς». Διὰ τοῦτο ἡ ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία ἰδιαιτέρως τιμᾷ καί γεραίρει τὴν σεπτὴν αὐτοῦ μνήμην.

Ἡμεῖς δέ, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τὸν ζῆλον τὸν ἔνθεον, δηλονότι τὴν μεγάλην καί σταθεράν αὐτοῦ πίστιν μιμούμενοι, ἱκετεύσωμεν αὐτόν, ἵνα ταῖς προσευχαῖς αὐτοῦ ρύσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, σωματικῆς καί ψυχικῆς νόσου καί ἀπὸ πάσης

ἐπιβουλῆς τοῦ ἀντικειμένου (τοῦ πονηροῦ). Ἀμήν. Ἔτη πολλά».

Μετά ταῦτα, ὁ ἡγούμενος Ἀρχιμανδρίτης Παΐσιος παρέθεσε κέρασμα καί μεσημβρινήν τράπεζαν.